

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ ТЕРАПЕВТІВ БУКОВИНИ»**

Науково-практична конференція з міжнародною участю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОМОРБІДНОСТІ У
КЛІНІЦІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ»**

**присвячена 100-річчю від Дня народження
професора Самсон Олени Іларіонівни**

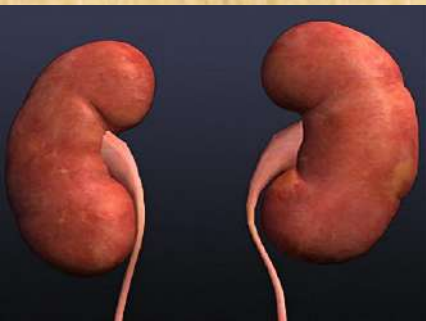
15-16 квітня 2021 року

м. Чернівці

Буковинський державний медичний університет

КРИТЕРІЇ ПРОГНОЗУ ТА ВИНИКНЕННЯ СУПУТНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ НИРОК У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ

Кулачек В.Т., Зуб Л.О., Руснак І.Т., Кулачек Я.В.

Чернівці – 2021

Актуальність

- Основним з позасуглобових уражень ревматоїдного артрити (РА) є ушкодження нирок, що в свою чергу впливає на тяжкість перебігу РА, призводить до ранньої інвалідизації пацієнтів, а в ряді випадків і до зменшення тривалості їх життя.
- Відомо, що одним із головних імовірних чинників виникнення та розвитку ревматоїдного артрити (РА) є зовнішні тригерні фактори, серед яких особливо важливим вважають інфекційний фактор, причому його патогенна дія на організм може здійснюватися різними шляхам.

- **Мета дослідження:** Дослідити можливий взаємозв'язок між РА та хронічним пієлонефритом (ХП) та встановити критерії прогнозування розвитку ХП на тлі РА.

Методи дослідження:

Загальні клінічні методи: анамнез, об'єктивні дані, загальний аналіз крові та сечі, добовий діурез, добова протеїнурія)

Функціональний стан нирок оцінювався за рівнем ШКФ

Біохімічні: визначення продуктів пероксидації в біологічних рідинах та стану антиоксидантного захисту (малоновий діальдегід, глутатіон відновлений, глутатіон-s-трансфераза)

Фільтраційні: морфофункціональний стан еритроцитів досліджували шляхом визначення ІДЕ, ВВЕС, ПГЕ

Імуноферментні методи: ІЛ-1 β , ІЛ-10 ; ТФР- β 1; β 2-мікроглобулін.

Інструментальні: УЗД нирок, Ро-графія суглобів.

Статистичні

Дизайн дослідження

- Обстежено 113 хворий на РА та ХХН, що знаходився на стаціонарному лікуванні у ревматологічному відділенні ОКУ «Чернівецька обласна клінічна лікарня» та проаналізовано медичні карти стаціонарних хворих
- **Вік хворих:** в середньому $46,92 \pm 7,13$ роки.
- **Гендерний розподіл:** чоловіки - 28,3%, жінки – 71.7%.
- **Тривалість РА** у досліджуваних хворих до початку дослідження складала у середньому $10,59 \pm 4,17$ р.
- Критерії ХХН визначені у межах співпраці експертів National Kidney Foundation (США) та зазначені в наказі МОЗ України. Для визначення ШКФ використовували формулу СКД-ЕРІ

Фактори, що визначають прогресування ХХН у хворих на РА з наявністю ХХН I, II та III стадії (покроковий множинний лінійний регресійний аналіз)

Незалежні змінні	R ² (%)	P
Рівень протеїнурії	0,28	p < 0,001
Рівень протеїнурії, рівні САТ	0,34	p < 0,001
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ	0,38	p < 0,001
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі	0,39	p < 0,002
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ	0,42	p < 0,002
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС	0,55	p < 0,002
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ	0,59	p < 0,004
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі	0,62	p < 0,005
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі, β_2 -мікроглобулін крові	0,65	p < 0,005
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі, β_2 -мікроглобулін крові, ІЛ-1 β	0,67	p < 0,005
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі, β_2 -мікроглобулін крові, ІЛ-1 β , ІЛ-10	0,69	p < 0,005
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі, β_2 -мікроглобулін крові, ІЛ-1 β , ІЛ-10, ТФР- β	0,72	p < 0,005
Рівень протеїнурії, рівні САТ, ДАТ, МДА сечі, ФГ, ВВЕС, ПГЕ, β_2 -мікроглобулін сечі, β_2 -мікроглобулін крові, ІЛ-1 β , ІЛ-10, ТФР- β , вік	0,75	p < 0,006

Характеристика результатів класифікаційного аналізу за методом нейронних мереж

Групи обстежених пацієнтів з реальними діагнозами				
	Класифіковано			
ФАКТИЧНО	Здорові	РА	РА+ХП	Разом
Здорові	20			20
РА		20		20
РА+ХП			31	31
Разом	20	20	31	71
Карта Кохонена				
	Класифіковано			
ФАКТИЧНО	Здорові	РА	РА+ХП	Разом
Здорові	20			20
РА		17		17
РА+ХП			34	34
Разом	20	17	34	71
к-середні (нечітка кластеризація)				
	Класифіковано			
ФАКТИЧНО	Здорові	РА	РА+ХП	Разом
Здорові	20			20
РА		15		15
РА+ХП		1	35	36
Разом	20	16	35	71

Використання методу нечіткої кластеризації показало:

Діагноз	МДА сечі, мкмоль/л, β_2 -мікроглобулін сечі, мкг/мл
Здорові	β_2 -мікроглобулін сечі < 0,075
РА	8,113 \leq МДА сечі < 11,692 β_2 -мікроглобулін сечі \leq 0,075
РА+ХП	МДА сечі > 11,692 0,075 \leq β_2 -мікроглобулін сечі \leq 0,171

Кластеризація за допомогою методу карт Кохонена

Діагноз	МДА сечі, мкмоль/л, β_2 -мікроглобулін сечі, мкг/мл
Здорові	β_2 -мікроглобулін сечі $< 0,075$
РА	$8,113 \leq \text{МДА сечі} < 11,692$ β_2 -мікроглобулін сечі $\leq 0,075$ ТФР- $\beta_1 < 99,224$
РА+ ХП	МДА сечі $> 11,692$ $0,075 \leq \beta_2$ -мікроглобулін сечі $\leq 0,171$ ТФР- $\beta_1 > 99,224$

Прогностичними біомаркерами прогресування ХХН у хворих на ревматоїдний артрит є: збільшений рівень малонового диальдегіду сечі у 1,8 раз ($p < 0,05$), підвищений β_2 -мікроглобулін крові в 1,5 рази ($p < 0,05$) та β_2 -мікроглобулін сечі більш як у 2 рази ($p < 0,05$), трансформуючий фактор росту β_1 крові в 1,7 раз ($p < 0,05$).

Отже, можливим є проведення аналізу взаємообтяження нозологій РА та ХП. Новий метод у діагностуванні факторів прогнозу РА та РА+ХП на основі кластерного та класифікаційного аналізу, який визначає основні чинники для діагностики та прогнозування (β_2 -мікроглобулін сечі, МДА сечі, ТФР- β_1 крові) може бути використаний в клінічній практиці.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Маркерами ранньої діагностики ХХН у хворих на ревматоїдний артрит та взаємообтяження перебігу патологій доцільно вважати:
 - - малоновий диальдегід сечі $> 11,692$ мкмоль/л;
 - - $0,075$ мкг/мл $\leq \beta_2$ -мікроглобулін сечі $\leq 0,171$ мкг/мл;
 - - трансформуючий фактор росту $\beta_1 > 99,224$ пг/мл.
- У разі визначення даних маркерів у відповідних концентраціях рекомендовано розпочати нефропротекторну терапію.

**Дякую за
увагу!**

